

BARVA - teorie barev

- Světlo a barva** - jsou dva základní pojmy spojené s naším životem
- ovlivňují naše bytí, myšlení, city
  - zabarvují naši náladu i životní energii
  - slouží jako „lék“ v arteterapii
  - jsou zdrojem obrovské energie, která může ovlivňovat naši celou bytost

BARVA

Z fyzikálního hlediska je barva určena délkou elektromagnet. vln, jimiž se šíří světlo
/ tj. 390 - 800 milimikronů/

Z fyziologického hlediska dochází k míšení barev na sítnici oka, proto malíři kladou vedle sebe barev. skvrny, které se v určitém odstupu mísí až na sítnici oka diváka = viz. pointilisté - nemíchali barvy, využívali právě této optic. zákonitosti, ...**pro zajímavost** - lid. oko je schopné rozeznat 180 čistých barev. tónů, 20 přechodů sytosti, 00 přechodů světlosti od černé k bílé

Z hlediska chemic. složení barvu tvoří :

1. BARVIVO A PIGMENTY jsou:

A/ **organického původu** /tj. látky rostlin. a živoč. původu/

B/ **anorganického původu** /nacházíme je v přírodě nebo je vyrábíme chemicky/

2. POJIDLO

= látka ,která udržuje barvu na podkladu /např. arabská guma u akvarelu či kvaše, emulze u tempery, lněný olej u olejomalby /

3. **ŘEDIDLO** = se mění podle složení barvy / akvarel, tempera= voda ,olej =terpentýn/

TEORIÍ BAREV se zabývali :

1. němec. fyzik Ostwald - rozlišil 4 základní barvy /žlutá, červená, zelená, modrá/

2. němec. básník a optik J.W.GOETHE — jeho teorie je užívána častěji,
dělí barvy na :

1. Primární = základní : **červenou, modrou, žlutou** /= nedají se namíchat/

2. Sekundární = podvojně : **oranžovou, zelenou a fialovou** /vzniknou
smícháním vždy dvou barev základních : např. červ. + žlutá = oranžová/

3. Terciální = potrojně : **citrónová, olivová, kaštanová** /=vzniknou
smícháním 2 barev podvojných — oranž.+ zel. = citrónová,../

J. W. Goethe vytvořil i tzv. **barevný kruh**, na jehož základě lze rozlišit ještě tzv.:

BARVY KOMPLEMENTÁRNÍ = doplňkové = jsou to barvy kontrastní - nejvíce opačné
např. **červená x zelená , oranžová x modrá, žlutá x fialová,**

/pozn. = lze je určit i jednoduchým pokusem : 3 minuty pozorujme urč. barev. plochu ,
po 3 minutách uvidíme vnitřním zrakem barvu opačnou/

Přehled dalších způsobů dělení barev:

A/ PODLE PESTROSTI :

1. tzv. Chromatické barvy = pestré: jsou barvy teplé i studené
= červená, žlutá, modrá

= vyznačují se : a/ světlostí- pak mluvíme o tzv. valéru barvy = odstínu téže barvy od nejsvětější po nejtmaší

b/sytostí = je charakterizována čistotou barev. tónu

2. tzv. Achromatické barvy = neutrální = nepestré : černá , bílá a šedá

= liší se pouze světlostí

Dalším druhem barev jsou :

Tzv. **LOMENÉ BARVY** = vzniknou smícháním dvou barev, je to okamžik, kdy se změní původ. barva na tón nové barvy a nádech barvy původní- např. oranžovo-žlutá žluto-oranžová

b/ Z PSYCHOLOGICKÉHO HLEDISKA :

1. TEPLÉ BARVY= barvy horní části barev. kruhu,
= barvy slunce, tepla, žáru, ohně, léta, babího léta a podzimu
= např. **červená, žlutá, oranžová, žlutozelená**
= na **obrazě vystupují z plochy**, klademe je ve
spodní části obrazu, dále opticky zvětšují prostor,
rozjasňují
naši náladu

2. STUDENÉ BARVY = barvy spodní části barev.kruhu
= barvy chladu, vodní hladiny, zimy, ledu
= např. **zelená, modrozelená, zelenomodrá, modrá, fialová**
= na **obrazě ustupují do pozadí**, klademe je do středního a
zadního plánu obrazu -jsou to barvy stínů, výšek a
dálek = vzbuzují dojem dálky a hloubky, obrazy
namalované stud. barvami působí dojmem něčeho
záhadného, pohádkového, neskutečného

Pozn. Uvnitř teplých a studených barev rozlišujeme např. teplý kobalt nebo studenou pařížskou modř

Ladění barev

Ladí spolu: a/ barvy- **komplementární**=jedná se o tzv. ostré ladění /červená+ zelená/
b/ jedna barva **nepestrá + pestré barvy** /např. černá + ostatní pestré barvy/
c/ **příbuzné barvy**= odstíny jedné barvy

Barevná kompozice a perspektiva

Platí, že barvy teplé patří do popředí obrazu, barvy studené do pozadí- je to dáno tzv. **barevnou perspektivou** = ta vychází z budování prostor. vztahů pomocí optických a jiných vlastností barev